

Pastiersky list Konferencie biskupov Slovenska k stému výročiu vysviacky biskupov a pri príležitosti sčítania obyvateľstva

Drahí bratia a sestry,

v našom živote sú vzácne výročia, ktoré sa stávajú výzvou. Výzvou zastaviť sa, stíšiť sa a zamyslieť i veľkodušne „chváliť slávnych mužov“ – pre ich činy, múdrosť, udatnosť a obetavosť – ako nám to pripomínajú už starozákonné knihy (porovnaj Knihu Sirachovcovu 44,1-5,12).

Výročia a jubileá sú v našich životoch dôležité na oživenie pamäti, ocenenie hodnôt, možnosť poďakovať, prejaviť ochotu a pokračovať v začatom diele.

K významným výročiam v živote Cirkvi na Slovensku patrí aj storočnica vysviacky troch biskupov v Nitre 13. februára 1921: Mariána Blahu pre Banskobystrickú diecézu, Karola Kmeťka pre Nitrianske biskupstvo a Jána Vojtaššáka pre Spišskú diecézu.

Dobová tlač nazvala túto radostnú skutočnosť „takým veľavýznamným historickým dňom, akým bol deň, v ktorom dal Štúr Slovákom slovenčinu za jednotný národný jazyk“. Pri vysviacke biskupov išlo o závažný medzník v usporiadaní náboženského života na území Slovenska v rámci prvej Česko- Slovenskej republiky. V tomto usporiadaní vidieť aj úsvit vzniku budúcej Slovenskej cirkevnej provincie (1977).

Dôvera vložená do nových biskupov bola v nasledujúcich rokoch v celom rozsahu naplnená. Stali sa nielen správcami, ale predovšetkým otcami zvereného ľudu. Ich plné nasadenie za dobro veriacich bolo cítiť v mnohých oblastiach života, no najmä v duchovnej oblasti. Očividne nastala obroda náboženského života. Nevídaný rozmach dosiahlo – okrem iného – misijné hnutie, keď sa Slovensko stalo jednou z popredných krajín Európy v podpore misií. Budovanie duchovných i hmotných hodnôt prinieslo bohaté ovocie. Už po uplynutí niekoľkých rokov a z mnohých ďalších žila Cirkev nasledujúce desaťročia, ba žije až doteraz. Ich náboženské úsilie bolo, žiaľ, najmä u Božieho služobníka Jána Vojtaššáka poznačené neprajnosťou zo strany nastupujúceho ateistického režimu, nespravodlivým súdom a dlhým väznením.

Keď si s vďačnosťou pripomíname vysviacku troch slovenských biskupov ako významný historický medzník, nemôžeme nevidieť jeho korene, ktoré siahajú až do cyrilo-metodského obdobia. Nitra totiž bola zvolená pred sto rokmi ako miesto konsekrácie biskupov práve pre svoju historickosť, ako „mesto Metodovo“, a pôsobenie týchto biskupov bolo pokračovaním v brázde cyrilo-metodskej misie.

Dnešný deň sa v univerzálnej Cirkvi slávi ako sviatok svätých Cyrila a Metoda, spolupatrnov Európy. Veď oni svojím významom presiahli dobu, v ktorej pôsobili. Vytvorili hodnoty dodnes nábožensky a kultúrne formujúce a stvárnňujúce národy Európy, ba i sveta. Ich poslanstvo v čase zrodu kresťanskej Európy bolo – osobitne pre slovanské národy – zvlášť potrebné a ostáva aktuálne až do súčasnosti.

Oživotvorenie cyrilo-metodských hodnôt je inšpiratívne aj pre dnešného človeka, v časoch, keď sa zdanlivo končí a zaniká tradičná kultúra, pribúdajú pocity neistoty, úzkosti a vyprázdnenosti. Solúnski bratia sú aj dnes poslami nádeje. Potvrdzujú, že náboženské, kultúrne a duchovné úsilie má svoj zmysel, a že je to dlhodobý proces „odovzdávania a prijímania“. Mali by sme sa k ich poslanstvu v plnej miere a v správnej podobe vrátiť ako k fundamentu, ktorý má svoju stabilitu. Slová pápeža sv. Jána Pavla II. – vyrieknuté 30. júna 1995 pred tristotisícovým zástupom prevažne mladých, v Nitre-Janíkovciach – stále platia: „Drahí priatelia, uvedomte si, aký neoceniteľný je dar, ktorý ste dostali od Boha. Dostal sa k vám po dlhej ceste generácií od čias svätého Cyrila a Metoda. Prijmite ho v zodpovednej slobode a usilovne ho zveľaďujte.“

Drahí bratia a sestry, zveľaďujeme dar viery aj tým, že sa budeme k náboženským hodnotám hlásiť v nasledujúcich dňoch pri sčítaní obyvateľstva.

„Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojim Otcem, ktorý je na nebesiach,“ povedal Pán Ježiš v evanjeliu (Matúš 10,32). Využime, každý osobne, aj túto príležitosť, aby sme potvrdili svoju prináležitosť ku Kristovi a k jeho Cirkvi.

Zároveň si pripomeňme, že naša viera nemôže zostať iba „na papieri“, ale má sa uskutočňovať konkrétnym spôsobom:

– v modlitbe, bohoslužbe, v praktizovaní lásky k Bohu a k blížnemu, v prejavoch telesného aj duchovného milosrdenstva.

Nastávajúci čas je možnosťou hovoriť o viere, pozývať k nej tých, ktorí sa vzdialili, intenzívnejšie svedčiť o pôsobení Boha v našich životoch;

aby svet aj naším prostredníctvom počul o jeho láske, aby sa nielen skrze naše slová, ale najmä skutky dozvedel o jeho добрote.

Veľa sme od Pána Boha dostali: veľkodušne, bezodplatne, štedro. Pripomeňme si to, a prijatú veľkodušnosť a štedrosť aj my odvážne prejavujme.

„Modlitbou nezmeškáš, almužnou neschudobnieš“, učili naši rodičia. Praktizujme to aj v dnešnej dobe. Robme, čo je v našich silách, aby nik nezostal pozadu, vylúčený, skartovaný – ako nám to pripomína Svätý Otec –, aby sa na nikoho nezabudlo.

Aj pri očakávanom sčítaní – drahí bratia kňazi, milí veriaci –, buďme vo farnostiach ochotne nablízku tým, ktorí nemajú k dispozícii moderné technológie. Pomôžme najmä seniorom a bratom a sestram, ktorí môžu mať obavy, či ťažkosti s elektronickými prostriedkami. Vydávajme v každej situácii vynachádzavé, živé svedectvo o viere, ktorú sme od predchádzajúcich generácií prijali, o nádeji a láske, ktoré uchovávame v našich srdciach.

Na záver sa modlíme so zomierajúcim svätým Konštantínom-Cyriľom, ktorého deň narodenia pre nebo (štrnásť február 869) si dnes pripomíname:

„Pane, Bože môj, zachovaj verné stádo, nad ktorým si ustanovil mňa, nie súceho a nehodného svojho sluhu. Zbav ho bezbožnej a pohanskej zloby. [...] Všetkých spoj do jednoty, učiň ho ľuďom znamenitým, jednomyseľným v pravej viere [...] spravuj ich svojou mocnou pravicom, skry ich pod ochranu svojich krídel, aby všetci chválili a slávil tvoje meno“ (porovnaj: Život Konštantína, osemnásť kapitola).

V úsilí o zachovanie týchto hodnôt vás pozdravujú a žehnajú vaši biskupi.